

OECD *Multilingual Summaries*

Environment at a Glance 2013: OECD Indicators

Summary in Norwegian

Read the full book on: [10.1787/9789264185715-en](https://doi.org/10.1787/9789264185715-en)

Et blikk på miljøet 2013: OECD-indikatorer

Sammendrag på norsk

Måten vi lever på i det 21. århundret og en økende global befolkning har satt viktige miljøressurser under press, deriblant luft, vann og jord, sammen med dyrene og plantelivet disse støtter. I hvor stor grad lykkes vi med å bryte forbindelsen mellom økonomisk vekst og miljøskader? Svaret er blandet, og viser en viss fremgang på sentrale områder som luftforurensning, transport, energi, vern av vann og biologisk mangfold, men ikke nok til å trygge våre naturressurser for fremtiden.

Press på miljøet øker fremdeles, men siden 1990-tallet har det generelt sett forekommet i saktere tempo enn økonomisk vekst i OECD-økonomier, en prosess som er kjent som relativ dekopling.

Energiintensitet – mengden energi som trengs for å skape en enhet av BNP – har falt i OECD-land de siste to tiårene. Andelen gass som blir brukt som drivstoff økte, men totalt sett fortsatte fossile brennstoff å dominere energiforsyningen. Andelen av fornybar energi har holdt seg relativt stabil for OECD med ca. 9 % av den totale forsyningen, med en liten økning de siste årene. Faktorer som underligger redusert energiintensitet omfatter strukturelle endringer i økonomien, energibesparings- og miljøpolitiske tiltak, tekniske fremskritt, overføring av energi til utlandet og energi- og ressurskrevende produksjon.

Fremgang i å redusere energiforbruk per innbygger har vært mye langsommere, delvis på grunn av en 17 % økning i energibehovet til transport. **Veitransport** fortsetter å dominere transportsektoren, noe som fører til ytterligere drivstofforbruk og veibygging, som igjen påvirker helse og naturen. Lands innsats med å fremme kjøretøy som forurenser mindre har i stor grad blitt oppveid av en økning i antallet kjøretøy på veien og økt bruk av kjøretøy. Totalt sett fortsetter transportaktiviteter å være koblet til vekst i BNP, og i mer enn en tredjedel av land i OECD overgikk veksten i veitrafikk økonomisk vekst.

Materialintensitet – mengden materielle ressurser som trengs for å produsere en enhet av BNP – har også gått ned siden 1990. Materialbruk er blitt relativt dekoplet fra økonomisk vekst i OECD-området. Dette er delvis på grunn av økningen i servicesektoren og den økonomiske krisen, og delvis på grunn av økende import og flyttingen av ressurskrevende produksjon til utlandet.

Landbruksproduksjon i OECD-området økte saktere fra 2000 til 2010 enn på 1990-tallet. Samtidig ble en rekke landbruksrelaterte miljøpress redusert: klimagassutslipp, bruk av vann og gjødsel samt næringsstoffoverskudd (den potensielle overføringen av næringsstoffer til jordsmonn, vann og luft). En reduksjon i nivået på landbruksstøtte, spesielt de typene som er mest skadelige for miljøet, har vært en viktig faktor for å oppnå denne forbedringen.

Totalt sett kreves det større innsats for å gjøre et bestemt skifte fra relativ til absolutt dekopling, som ville reversere miljøskader, for å beskytte det naturlige ressursgrunnlaget og forbedre folks miljømessige livskvalitet.

Viktige funn

- Totalt sett øker **klimagassutslipp** stadig på verdensbasis, og CO₂ er dominerende og den største driveren av den totale trenden. Siden 1990 har **energi-relatert CO₂-utslipp** vokst saktere i

OECD-land enn de har på verdensbasis. I dag står OECD-land for mindre enn halvparten av verdens klimagassutslipp, men slipper fremdeles ut mye mer CO₂ per innbygger; 10 tonn per person sammenlignet med 4 tonn per person i de fleste andre regioner. Mange OECD-land har dekoplet sine CO₂-utslipp fra vekst i BNP, men dekoplingen er fremdeles svak, og i mange land har utslippene fortsatt å øke

- **Utslipp av svoveloksyd (SO_x) og nitrogenoksyd (NO_x)** har gått ned betraktelig siden 1990-tallet for OECD samlet sett (-69 % og -36% respektivt). Nesten alle OECD-land oppnådde en absolutt dekopling av SO_x-utslipp fra BNP, mens to tredjedeler oppnådde en absolutt dekopling fra NO_x-utslipp. I et par OECD-land, derimot, fortsatte NO_x-utslipp å øke i tråd med BNP og den stødige veksten i veitrafikk. Bakkenært ozon, NO₂-konsentrasjoner, svevestøv og giftig luftforurensning fortsetter å virke negativt inn på menneskelig helse, spesielt i urbane områder.
- **Ferskvannsutttak** har holdt seg relativt stabilt i OECD-området siden 1990-tallet, til tross for økende behov for vann fra en rekke kilder. Dette er på grunn av mer effektiv bruk og bedre prispolitikk, men også på grunn av større utnyttelse av alternative vannkilder som resirkulert og avsaltet vann. Mange OECD-land har oppnådd relativ dekopling av vannuttak fra vekst i BNP, men resultatene varierer fra land til land.
- **Infrastruktur for kloakkbehandling** har økt betraktelig. Andelen av OECDs befolkning som er koblet til et kommunalt avløpsrensaneanlegg økte fra omlag 60 % tidlig på 1990-tallet til nesten 80 % i 2010. En sentral utfordring til videre ekspansjon av behandling av avløpsvann i noen land er å finne andre måter å betjene små eller isolerte samfunn på. Mange land står overfor økende kostnader på grunn av behovet for å vedlikeholde og oppgradere aldrende vann- og sanitæranlegg.
- Området **av beskyttet land** har vokst i nesten alle OECD-land og har nådd ca. 11 % av den totale landmengden. Men disse områdene er ikke alltid representative for nasjonalt **biologisk mangfold**, og det er heller ikke tilstrekkelig forbindelse mellom disse dem. Trusler mot biologisk mangfold øker, spesielt fra arealbruksendringer og infrastrukturutvikling. Mange naturlige økosystemer har blitt degradert og mange **dyre- og plantearter** i OECD-land er truet. Trusselnivåene er spesielt høye i land med høy befolkningstetthet.
- **Skogsområder** har holdt seg relativt stabile på rundt 30 % av landarealet i OECD. De fleste OECD-land gir et bilde av bærekraftig bruk av skogsressursene sine i kvantitative termer. Det er, derimot, viktige forskjeller i land, og mange skoger trues av degredering, fragmentering og konvertering til andre landtyper. Økt etterspørsel etter trevirke for å nå fornybar energi-mål spiller i økende grad en viktig rolle i den kommersielle utnyttelsen av skoger.
- **Kommunalt avfall** generert i OECD-området økte med 19 % på 1990-tallet, men denne økningen ble redusert tidlig på 2000-tallet. I dag genererer en person som bor i OECD-området i gjennomsnitt 530 kg avfall i året. Dette er 30 kg mer enn i 1990, men 30 kg mindre enn i 2000. OECD-land avleder i økende grad avfall fra fyllplasser og forbrenningsovner tilbake til økonomien gjennom resirkulering. Ikke desto mindre fortsetter fyllplasser å være den største metoden for avhending i mange OECD-land.

© OECD

Denne oppsummeringen er ingen offisiell OECD-oversettelse.

Denne oppsummeringen kan reproduseres hvis OECDs copyright og originalens tittel angis.

Flerspråklige oppsummeringer er oversatte utdrag av OECD-publikasjoner opprinnelig utgitt på engelsk og fransk.

Disse er gratis tilgjengelige på OECDs Online Bookshop www.oecd.org/bookshop

For ytterligere informasjon, ta kontakt med OECD Rights and Translation unit, Public Affairs and Communications Directorate, rights@oecd.org eller per faks: +33 (0)1 45 24 99 30.

OECD Rights and Translation unit (PAC)

2 rue André-Pascal, 75116

Paris, France

Besøk vårt nettsted www.oecd.org/rights

[Read the complete English version on OECD iLibrary!](#)

© OECD (2013), *Environment at a Glance 2013: OECD Indicators*, OECD Publishing.

doi: 10.1787/9789264185715-en